

De huidige toestand van de DiemerzeedijkDoor A.N. Swart

Het lijkt mij nuttig om, ondanks de vrij moeilijke toegangsbe-
 lingen en de erbarmelijke toestand van een bepaald gedeelte,
 toch een woord van opwekking te laten horen om dit vroeger zo
 uitstekende vogelgebied toch vooral niet de rug toe te keren.

Ik wil hier nog eens de diverse variabele landschappen van
 dit gebied de revue laten passeren.

Beginnen we onze tocht bij het voormalig Kamp Zeeburg, nu
 gedeeltelijk in beslag genomen door een Antislipschool, het
 Ned. Centr. Instituut voor Hersenonderzoek, een hondendressuur-
 school en een woonoord voor buitenlandse gastarbeiders. Op dit
 oude kamp staan nog mooie boompartijen en daarachter een flink
 rietveld. Recente leuke waarnemingen op dit gedeelte: boomvalk,
 klapekster, beflijster, sprinkhaanrietzanger, tweemaal baard-
 mannetjes.

Het volgende deel (waarover de Schellingerwoudbrug loopt) is
 bijna onveranderd gebleven en loopt tot "Zomerlust" aan de Bui-
 tenkerkerweg. NB: de pont over het Amsterdam-Rijnkanaal is hier
 opgeheven ! Een variabel gebied met volkstuinten, jachthavens
 en -werven, binnen- en buitendijkse rietvelden, een goede slik-
 hoek en een mooi overzicht over het Buiten-IJ. Aparte vermeld-
 ing verdient hier het zeer oude "Gemeentelandhuis" met veel
 hoog hout. Recente waarnemingen in dit deel: grauwe ganzen, 7
 ijseenden, een december-tjiftjaf in een boerekoolveldje, putters.

Bij "Zomerlust" - Buitenkerkerweg begint het verboden deel van
 de dijk, nu eigendom van de gemeente Amsterdam, afd. Stadsreini-
 ging. Het is daar één grote vuilnisbelt geworden, die uiteraard
 vele vogels aantrekt. Deze belt wordt op het buitendijkse spuit-
 veld gevormd en laat van dit eens zo mooie ruigland vrijwel niets
 meer over. Tussen de dijk en het Amsterdam-Rijnkanaal is nu een
 mooie eendenplas, gevormd door afgraving. De weg is hier bijna
 onbegaanbaar en wordt zelfs nog slechter tot aan de plas Akkers-
 wade. De strook voorbij de eendenplas is nog een vrij intact
 ruigland met riet en wilgen gebleven. Ook dit is een oud spuit-
 veld. Over dit gebied loopt de beruchte hoogspanningskabel.

Na een binnen- en buitendijks stuk slecht weiland (steltlopers !)
 komen we aan de beruchte verbrandplaats voor chemische afval-
 stoffen. Hoewel het gemeentebestuur de exploitant, de firma J.J.
 de Goede, heeft gelast het verbranden te staken met ingang van
 1 juli 1969, in verband met de volksgezondheid, wordt er met zuid-
 westelijke wind tóch nog gebrand.

Recente leuke waarnemingen in dit verboden gedeelte: broedgeval
 dodaars, 3 witgatjes bijeen, roerdomp, fraters, een december-kluut.

In het gedeelte dat echt nog mooi is gebleven, ligt gedeeltelijk
 de Akkerswade, die jammer genoeg ook deels tegenover de verbrand-
 plaats ligt. Het schenden van deze plas door het plempen van een
 groot deel voor het plaatsen van een hoogspanningsmast, acht ik
 in ornithologisch opzicht wel een ernstige wandaad. Hier broedden
 eens krooneend, zwarte stern, bruine kiekendief, roerdomp, purper-
 reiger, porseleinhoen en zeer waarschijnlijk ook tafeleend, woud-
 aapje en geoorde fuut. Snor en fuut broeden er nog wel, en de kans
 op het broeden van baardmannetjes is groot, gezien een zomerwaar-
 neming in 1967.

Vervolgen we onze tocht, dan passeren we de mooie Diemerplas, waaraan campings met mooie bosjes, en we naderen het gehucht Diemerdam met het fort, waarvan de camouflage-begroeiing ernstig is gehavend.

Een nieuw gedeelte volgt nu, waar sinds kort het Provinciaal Electriciteitsbedrijf Noord-Holland (P.E.N.) de scepter zwaait. Het zeer belangrijke buitendijkse spuitveld, nu een prachtig rietveld, is jammer genoeg sinds kort afgesloten. De sleutel is verkrijgbaar bij de portier van de nieuwe P.E.N.-Centrale, Overdiempolder. Dit gebouw beheerst een groot deel van dit landschap met zijn enorm hoge schoorsteen.

Wat we hier enerzijds aan belangrijk ornithologisch gebied hebben verloren (kemphanenbaltsplaatsen, broedplaats watersnip), winnen we anderzijds weer door het mooie rietland (porseleinhoen, baardmannetjes, roofvogels).

Na de geheel in cultuur gebrachte buitendijkse "Nes" volgen langs de dijk enige percelen slecht grasland met buitendijks een nieuw gebouw van de Amsterdamse Ballast-My. Het is hier beslist erg rommelig geworden en landschappelijk schoon is hier niet te zoeken.

Het gebied van de Buskruitfabriek "De Krijgsman" nadert, voorafgegaan door een mooi binnendijks groot rietveld. De situatie is hier nog als van ouds en de vegetatie is interessant. Langs de buitenkant van de zeedijk vele wilgen, riet en ruigte; tot aan de haven van Muiden blijft dit zo. Binnendijks verheft zich het hoge geboomte van "De Krijgsman", een boscomplex van ca. 21 ha. Doordat de toegang tot het terrein streng verboden is, is er nog nooit een serieuze broedvogelinventarisatie uitgevoerd.

In de loop der jaren heb ik gegevens verzameld die op een totaal van ca. 40 soorten broedvogel komen, waaronder blauwe reiger, boomvalk, tortelduif, grote bonte specht. Broedverdacht zijn verder Turkse tortel, ijsvogel, grote lijster, matkop, boomkruiper. Ik heb altijd de indruk dat dit bos in oecologisch verband staat met de verste diluviale uitloper van het Gooi, Muiderberg, waar nog de bij uitstek diluviale standvogels als kuifmees en boomklever broeden (Kochelbos, Doolhof, Brinkbeuken, Joodse Begraafplaats). Ik kan bijv. anders de aanwezigheid van een fouragerende kuifmees op 23 juni midden in de Diembuitendijkerpolder niet verklaren.

Na "De Krijgsman" volgen nog wat volkstuinen, met als slot een mooi overzicht over de haven van Muiden temidden van eeuwenoude ruïnes en het Muiderslot. Een tocht van bijna 11 km ligt dan achter ons.

Wie belangstelling heeft voor dit toch nog goede vogelgebied, leze Mededelingenblad 6e jaargang, no. 2, van juli 1968 voor verdere gegevens en de soortenlijst; deze is ook bij de schrijver van dit artikel nog verkrijgbaar.

A. N. Swart,
President Steynstraat 8,
Amsterdam - 1005.
Tel. 944625

december 1969, Sw/vDr